

Naturskyddsföreningen
Tyresö

2018 PROGRAM

Höst & vinter

Klimatvalet 2018
- Av kärlek till våra
barn och barnbarn

<http://tyreso.naturskyddsforeningen.se/>
<https://www.facebook.com/TyresoNaturskyddsforening>

Höst- och vinterprogram 2018 / 19

För information och ev. ändringar, se hemsidan:
tyreso.naturskyddsforeningen.se

"Yllet", Spinn- och Tovningskursen

startar **Torsdag 30 augusti kl. 18.30-21.30**

Hålls varannan torsdag, ojämna veckor. Även inbrott! Plats: Kulturskolan, Kvarnhjulet, bildsal. Du får lära dig att hantera världens bästa funktionsmaterial – ull, och göra egna sittunderlag, tofflor, konstverk eller spinna eget garn. Både nybörjare och redan erfarna spinnare och tovare är hjärtligt välkomna!

Anmäl om du kommer till: Tiina Vinter, 073-627 96 76, tiina.vinter68@gmail.com. Pris: 300 SEK/gång (250 SEK om du bokar flera tillfällen).

Tyresöfestivalen

Lördag 1 september kl. 12-17

Vad vill våra politiker egentligen göra i klimat- och miljöfrågorna? Kom och prata med oss om partiernas svar på våra frågor. Du kan också vara med och skapa ett Bi- rum i vårt Bi-hotell!

Upptakt för Miljövänliga veckan – "Fixa grejen"

4 september Kl. 17-20

för dig som funderar på hur vi kan konsumera mindre och ta vara på de saker vi redan har och leva ett mer hållbart liv. Kom med och inspireras och bidra gärna med egna idéer. Plats: Rikskansliet Åsög. 115 (gratis för alla medlemmar) Anmälan senast 31 augusti, Se: www.naturskyddsforeningen.se/miljovanligaveckan

Fladdermusspaning vid Tyresö slott

Fredag 7 september kl 20-22

Vem är vaken när solen går ned? Jo fladdermössen! För att hitta mat och inte flyga in i något träd använder

de ljud som bara de kan höra. Med en fladdermusdetektor kan vi höra dem och samtidigt avslöja vilken fladdermusart som hörs. Tyresö slott med grova träd och nära till vatten är ett bra ställe! Samling vid Tyresö kyrka. Ca två timmar eller så länge man vill. Passar alla åldrar som orkar vara vakna!

Frågor ring Jonas Hedlund 070-471 16 58"

Tyrestadagen

Söndag 16 september kl 11-15

Plats: Tyresta by, Tyresta nationalpark Tyresta Nationalpark firar 25-års-jubileum Med olika trevliga arrangemang.

Annorlunda Bäverspaning!

Lördag 29 september kl. 13

Bäverguiden Peter Bergqvist berättar om bävern och dess liv. Bävern är ett nattaktivt djur varför vi denna visning (ca 1,5 - 2 timmar) inte kommer att se någon levande bäver. Focus ligger på att visa bäverns spår, färskt eller gammalt? Vi kommer att studera bäverns hydda och damm och hur dessa samverkar. Hydda och damm ligger i Wättingestråket, ca 500 m från Dalskolan.

Bäverspaningen är mycket lämplig också för barn. Det går att nå ända fram till hyddan med cykel eller barnvagn. Rikliga möjligheter att se och klappa en uppstoppad bäver. Hyddan är lättillgänglig även för er med funktionsvariation.

Dagen ger en bra grund för bäverspaning på egen hand i Tyresös bäverrika vatten.

Kläder efter väderlek, stövlar eller grova skor är att rekommendera.

Samling på Dalskolans P-plats kl.13.

**Ingen avgift
Ingen föranmälan.**

v. 40 - Miljövänliga veckan "Fixa grejen"

Måndag 1 oktober kl. 19

"Fixa grejen" kväll med textilier i Second hand lokalen vid Masten, Bollmora gårdsväg 4. (granne till Friskis o Svettis) Ta med något som du vill laga eller ändra så får du hjälp att fixa! Symaskin finns att använda. Kanske har du ideer om bra sätt att återanvända textilier. Kom och visa eller berätta!! Tillsammans kan vi skapa nya och användbara saker!! *Ingen avgift men anmälan senast 31 september till Solveig Dahl solveig.dahl10@gmail.com tel 070-3501139*

Sagornas skog i Albyskogen

Söndag 7 oktober kl. 12-15

En upplevelsedag för barn och vuxna. En upptäcktsfärd i skogen! Kan du hitta den lilla räven eller upptäcka de små nyfikna trollen i berget? Vid stora berget får du möta Bergadrottningen, som berättar sagor och sägner. Och varför inte balansera på stockar och grädda pinnbröd. Gratis och barnvänligt!

Skylltar från parkeringen vid Alby skogsväg

Familjedag på Uddby gård

Lördag 27 oktober kl. 11-14

Hantverkare från "Yllet" (de populära tovnings o spinnkvällarna först i programmet) gästar Uddby gård under gårdens "Familjedag" och visar vilka fina saker man kan göra av fårens ull. Där finns tillfälle för alla, stora och små, att prova på att karda, tova och spinna ull. Och så klart hälsa på fåren! Där kan man också rida ponny, åka på kosafari och hälsa på grisarna och getterna. Caféet är så klart också öppet. *Se www.uddbygard.org*

Stressfri på stubben - mindfulnessvandring

Onsdag 14 november 18-20

Välkommen till en stillsam promenad i höstmörkret då vi skärper sinnena och övar oss i härvaro i skenet från fotogenlyktor. Tänk på: Bekväma och varma kläder efter väder. Ta med sittunderlag. Vi går i lugnt tempo, men på delvis knöliga stigar.

Plats: Gammelström. Max 15 deltagare. Genomförs oavsett väder. Samling: Första p-platsen vid Nyforsvägens slut. (OBS! Ta inte vänster på avtagsvägen mot Nyfors som också heter Nyforsvägen.) Ingen avgift men anmälan via <https://bit.ly/2w2pdAF> Ange kampanjkod "Naturskyddsforeningen" vid bokning.

Ledare: Bosse Rosén, Utemaningen.se. Bosse är naturhjälsopedagog och instruktör i mindfulness.

Brasafon med gröt på Alby

Torsdag 6 december kl. 18

Vid brasans och ljusens mysiga sken längs långbordet bjuder vi på julgröt och saffransbulle medan vi pratar om våra natur/miljö visioner framåt och förhoppningsvis bekantar oss med nya intresserade vänner. Nya medlemmar är särskilt välkomna och bjud gärna med intresserade vänner!

Anmälan senast måndag 3 december till kerstin.hedenstrand@gmail.com tel:0707-530104

Ugglekväll för barn & vuxna i Vinterskogen

Torsdag 21 februari kl. 17-19

På kvällen är det mörkt i Vinterskogen. Det prasslar och rasslar, kanske hoar en kattuggla i månskenet?

Ta med barnen på en spännande kvällsvandring i Vinterskogen. Vem hittar flest lysande reflexugglor i ficklampans sken? Spana längs stigen efter ugglor i träden. Vid målet väntar en eld där man kan grilla och avnjuta sin medhavda korv medan elden glöder i natten. Kanske får vi höra ugglan ho i Albyskogen. Ugglespåret är öppet mellan kl. 17 och 19 och börjar lite ovanför busshållplatsen nere vid Alby parkering (Alby skogsväg). Vår flagga och marschaller markerar var stigen börjar. Följ sedan reflexerna till eldplatsen. Ta med bra ficklampor, lite matsäck och sittunderlag.

Kontakt: Solveig Dahl 070-350 11 39. Ingen avgift

Tyresö Naturskyddsförenings frågor till partierna inför valet 2018 Kommer ert parti att:	M
1. Återuppta det regionala samarbetet om Tyrestakilens "Svaga Samband"? (Vi vill att arbetet fortskrider med vårt gemensamma pilotprojekt "Stärka svaga samband och ekosystemtjänster i Tyrestakilen" för att uppnå det nationella miljö målet nr 16 " Ett rikt växt- och djurliv".).	Ja*
2. Planera för två viltpassager (faunaportar eller ekodukter) vid Sidvallsvägen och Ridskolevägen i samband med Tyresövägens utbyggnad?	Ja*
3. I samband med utbyggnad av Tyresövägen förse den med separat fil för kollektivtrafik?	Ja*
4. Genomföra att väsentlig närnatur (barnens skogsdungar) bevaras i samband med förtätningsprojekt?	Ja*
5. Verkställa planerna på en masshantering på den delvis skyddade jordbruksmarken vid Storängen?	Nej*
6. Bilda ett parlamentariskt miljö/klimatråd? (Vi föreslår ett Miljö-Klimatråd i Tyresö med deltagare av forskare, politiker, tjänste personer och föreningsliv, jämför med tillgänglighetsrådet. Vi hoppas på en egen samlad funktion för natur-, ekologi- och klimatrågor).	Nej*
7. Genomföra en långsiktig strategi för att stärka de biologiska spridningsvägarna och ekosystemtjänsterna i kommunen? (Biologisk mångfald är en miljöfråga som är lika viktig som klimatet, för vår överlevnad. Den utgör den livsväv som består av alla levande arter och som gör våra liv möjliga.)	Ja*
8. Bevara och rusta kulturmarkerna och torpen på Rundmar?	Ja *
9. Stoppa anläggandet av nya konstgräsplaner i Tyresö tills det finns nya material/metoder som inte skapar miljöproblem?	Ja*
Vilka är de tre viktigaste klimatåtgärderna som ert parti kommer att driva under kommande mandatperiod?	En snabb och smidig kollektivtrafik* Miljövänligare transporter* Bygga med högsta miljöklass*
Vilka tre övriga miljöfrågor (förutom klimatfrågan) tycker ert parti är de viktigaste?	Bygga ut vatten och avlopp* Enklare energiomställning för enskilda* Det gröna Tyresö*

OBS! Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna svarade tyvärr inte på enkäten.

L	C	S	MP	V
				
Ja*	Ja	Ja*	Ja*	Ja
Ja*	Ja & nej	Ja*	Ja*	Ja
Ja*	Ja	Ja*	Ja*	Ja
Ja*	Ja	Ja*	Ja*	Ja
Nej*	Nej	Nej*	Nej*	Nej
Ja*	Nej	Ja*	Ja*	Ja
Ja*	Ja	Ja*	Ja*	Ja
Ja *	Vet ej	Ja *	Ja	Ja
Nej*	Ja	Vet ej	Ja*	Ja
Prioritering av kollektivtrafiken*	Renare Östersjö	Klimatpåverkande utsläppen minska med 50% till 2030*	Ställa om trafiken*	100 % förnybar energi 2050*
Minskad energiförbrukning*	Pendling	Miljöprogram för kommunen*	Mer förnybar energi i kommunen*	Konsumtionsutsläppen av växthusgaser - mål: 0 % 2040*
Småskalig elproduktion ska underlättas*	Klimatsmart byggande	Minska energiförbrukningen*	Hållbart byggande*	Ekol. hållbar kollektivtrafik & transp.system*
Bevara nära strövområden och produktiv jordbruksmark*	Bevara och utöka de biotopiska värdena*	2020 ska 50% av kommunens inköp vara ekologiskt*	Biologisk mångfald	Bygga miljöanpassat & förnyelsebar energi*
God ekologisk status i våra sjösystem*	Öppna upp för egna vattenreningsystem för privata ägare*	Giftfria förskolor och lokaler*	Kemikaliefrågorna inklusive mikroplast	Stoppa utsläpp av bekämpningsmedel och mikroplaster*
Fler naturreservat*	Bruka / odla ångar som förr i tiden*	Underlätta delningsekonomi*	Ekosystemtjänsten "tillgång till naturen" som upplevelse, närnatur	Bevara den biologiska mångfalden och grönstråken.*

* Fullständiga kommentarer finns att läsa på tyreso.naturskyddsforeningen.se

Ta vara på det vi har

Kampanjen "Ta vara på det vi har" kommer att pågå mellan 2018 och 2020. Till att börja med fokuserar vi på inspiration och konkreta tips för att göra det lättare för oss alla att ta hand om våra ägodelar. Det handlar om att laga, göra om, återanvända, vårda och slänga mindre. Att fixa grejen helt enkelt.

Se vårt program och inbjudan till **fixarkväll den 1 oktober** i samarbete med **Pingstkyrkans Second Hand** i Tyresö.

Vi vill också gärna få igång en fixarmöjlighet för **cyklar** här i Tyresö. Kontakta oss gärna om du har tips och kanske vill hjälpa till! Ring Solveig 070-350 11 39 eller maila solveig.dahl10@gmail.com

Läs mer på: "fixagrejen.se", www.naturskyddsforeningen.se/miljovanligaveckan

Var kan vi
fixa cykeln
i Tyresö?

Second Hand-butiker i Tyresö

Pingstkyrkans Second Hand, Masten. Bollmora gårdsväg 6 (bakom Friskis & Sveltis). Telefon: 08-712 90 12

Öppet: Tisdag kl. 15:00-18:00

Lördag kl. 10:00-14:00

Inlämning: Måndag-torsdag 10-15, samt under öppettider.

E-post: secondhand.tyresopingst.se

Hemsida: <http://www.masten.st/>

Röda korset

Mötesplats Kupan, Bollmoravägen 40, Tyresö. Telefon: 072-713 01 55

Öppet: Tisdag 11-15, torsdag 11-16, fredag och lördag 11-15.

Hjälp!

Vad är en fungerande integration värd om vi människor inte har ett klot att leva på och försörja oss av?

Hjälper fler poliser när bina dör och biologisk mångfald snart är ett minne blott?

Överskott och budgetbalans i all ära – men går det att jämföra med luft att andas, vatten att dricka, hav och jord att få näring av?

Ett svar på frågorna ovan är förstås överflödigt.

Ändå har klimatfrågan nästan varit en ickefråga tills denna sommar. Nu har vi börjat inse att klimatförändringarna, som vi trott ska ske långt i framtiden, redan är här! Fast jordens temperatur ännu endast stigit drygt 1 grad sedan före industrialiseringen. Värmerekord, torka och skogsbränder på många platser. Skyfall och översvämningar på andra. Fisk som dör där vattnet blivit för varmt är bara några exempel på händelser som visar hur känsligt det ekologiska systemet är. Och nu är vi på väg mot 2 grader!!

Vi vet vad vi måste göra men frågan är om vi vill och om de politiker vi väljer vågar ta tillräckligt ansvar.

Vad vi, som ansvariga människor, måste göra? Minska våra koldioxidutsläpp radikalt! Av kärlek till våra barn och barnbarn och till allt levande på den vackra planet som är vårt hem.

Testa hur mycket du släpper ut på:
www.klimatkontot.se

KlimatTips:

- Vet du att det finns levande AC-anläggningar som drivs gratis t.o.m. utan el!?

- Jo, alla träd, speciellt lövträden som drar upp mycket vatten ur marken och skickar ut fukten genom klyvöppningarna i bladen. Detta sänker temperaturen när det är varmt och ökar luftfuktigheten vid torka. Det är en av alla viktiga s.k. ekosystemtjänster, som gör att vi kan leva på jorden.

Det kan därför vara smart att **plantera träd vid husens sydsida** som också ger skugga vid framtida värmeböljor. Träd är dessutom vackra och sätter vi fruktträd får vi frukt på köpet. Fler fåglar och pollinerande insekter blir extra bonus!

Att värdesätta trädens ekosystemtjänster men också deras skugga, det har vi lärt oss denna sommar!

Fakta inför riksdagsvalet

På www.naturskyddsforeningen.se/val2018 samlas allt material från riksförbundet inför valet.

Partiet på minuten – utifrån våra granskningar har rikskansliet gjort **åtta korta filmer** om partiernas miljöpolitik. Sprid gärna!

EKONOMIBREV

Tyresö Naturskyddsförening, c/o Solveig Dahl, Renlavsgången 326, 135 35 TYRESÖ

Skicka din e-postadress till oss på
tyreso@naturskyddsforeningen.se
så får du påminnelse om våra aktiviteter.

Naturens rum

Missa inte ett besök i Naturens rum där du kan hälsa på räven och ugglan m fl. Välkomna!

Öppet lördagar och söndagar kl 10-16 samt vardagar, vid förfrågan i caféet. Naturens rum ligger på Alby friluftsgård.

Studie
främjandet

Våra aktiviteter
arrangeras
i samarbete med
Studiefrämjandet

Så här blir du medlem i Naturskyddsföreningen

Anmäl per telefon: 08-702 65 77, mån - tor, kl 9-11.30, 12.30-14.

E-post: medlem@naturskyddforeningen.se eller besök www.naturskyddforeningen.se

Medlemskap 295:-
eller autogiro 24 kr/mån

Familjemedlemskap 356:-
eller autogiro 30 kr/mån

**Ungdomsmedlemskap
195:-** (under 25 år)
eller autogiro 16 kr/mån

Naturskyddsföreningen
Tyresö